

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot:	Nazwa: Metodyka nauczania przedmiotu głównego		Punkty ECTS:	5
Koordinator przedmiotu:	imię i nazwisko: Teresa Adamowicz-Kaszuba		Ilość godzin:	90
Wydział:	Instrumentalny, Jazzu i Muzyki Estradowej	Rodzaj zajęć:	wykład	
Instytut:	Instrumentalistyki	Forma studiów:	stacjonarne	
Kierunek:	Instrumentalistyka	Profil studiów:	ogólnoakademicki	
Specjalność:	Akordeon	Język:	polski, możliwy rosyjski, angielski	
Poziom studiów	Studia I stopnia	Status przedmiotu:	obowiązkowy	
Umiejscowienie w planie studiów: (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)				
Semestr I:		Semestr II:		
Semestr III:	45 godzin, zaliczenie, 2 ECTS	Semestr IV:	45 godzin, egzamin, 3 ECTS	
Semestr V:		Semestr VI:		
Semestr VII:		Semestr VIII:		

Prowadzący zajęcia <i>(tytuł naukowy, imię i nazwisko)</i>	prof. dr hab. Teresa Adamowicz-Kaszuba prof. dr hab. Jerzy Kaszuba
Cele i założenia przedmiotu	1. Opanowanie podstawowego dorobku metodycznego własnej dyscypliny; umiejętności stosowania różnych strategii postępowania dydaktyczno-wychowawczego w realnych warunkach pracy szkolnej 2. Zdobywanie umiejętności rozwijania i doskonalenia warsztatu metodycznego oraz oceniania wyników własnej pracy 3. Opanowanie metod przekazywania nabytej wiedzy 4. Poznanie anatomicznej budowy aparatu gry 5. Opanowanie umiejętności korelacji ogólnych założeń metodycznych z zasadami fizjologii gry 6. Poznanie literatury metodycznej i repertuaru pedagogicznego przedmiotu
Wymagania wstępne	zgodne z bieżącymi, ogólnymi wymaganiami Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego, dotyczącymi przystąpienia do realizacji Studium Pedagogicznego

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU
Semestr III
Zagadnienia wstępne, wprowadzenie studentów w zakres przedmiotu, omówienie zasad jego zaliczenia
Predyspozycje i kompetencje zawodowe nauczyciela
Predyspozycje do gry na akordeonie
Charakterystyka szkolnictwa muzycznego w Polsce i Europie: różnice, słabości, ograniczenia
Postawy nauczycielskie – nauczyciel jako wychowawca, pedagog, artysta, mentor
Doskonalenie zawodowe w pracy pedagogicznej
Rola nauczyciela przedmiotu głównego; system rekrutacji; zasady pracy na lekcji indywidualnej- jej przebieg i organizacja w zależności od tematu lekcji
Zarys historii metodyki instrumentów klawiszowych; przełomowe znaczenie kierunku anatomo-fizjologicznego
Zarys historii akordeonu i instrumentów pokrewnych. Budowa współczesnego akordeonu. Tendencje rozwojowe akordeonu
Sposoby kształtowania dźwięku na akordeonie; źródło i proces powstawania dźwięku;
Kształtowanie elementów prawidłowego warsztatu: przygotowanie do gry na instrumencie, postawa przy akordeonie; układ rąk, zasady prowadzenia miecha; rodzaje artykulacji; frazowanie; dynamika, kultura dźwięku, artykulacja
Semestr IV
Organizacja prowadzenia zajęć
Podstawowe szkoły gry związane z wybraną specjalizacją
Charakterystyka pedagogicznej literatury akordeonowej
Problematyka początkowego nauczania – analiza stosowanych metod; konspekty lekcji; pierwsza lekcja na instrumencie
Problematyka związana ze zmianą typu instrumentu
Specyficznie akordeonowe sposoby kształtowania dźwięku – tremolando, rykoszety, vibrato
Podstawowe zagadnienia techniczne gry na akordeonie: specyfikacja zadań technicznych ręki prawej /MD/ i lewej /MM, MB, MA niezależność i koordynacja obu rąk; podwójne zadanie ręki lewej/miech/
Aplikatury; rola właściwie opracowanych aplikatur w powodzeniu estradowym: cechy idealnej aplikatury; specyfika rozwiązań w zależności od typu klawiatur /klawiszowa, guzikowa-izomorficzna, typ B, C/; specyfika aplikatur dla manualów lewej ręki; wielofunkcyjna rola kciuka
Stres i trema sceniczna – podstawowe pojęcia i metody kontroli
Środki i metody oddziaływania dydaktycznego. Ocena a weryfikacja pracy ucznia Ćwiczenie; zapamiętywanie; wykonania publiczne; kształtowanie stałego repertuaru; gotowość koncertowa. Główne zagadnienia interpretacji- podstawowe elementy interpretacji. Specyfika interpretacji w początkowym okresie nauki. Etapy pracy nad utworem.
Systematyzacja zagadnień z zakresu praktyki wykonawczej muzyki współczesnej: specyfika notacji muzycznej; niekonwencjonalne techniki wykonawcze: klastery, nierytmizowane tremolanda, vibrato, pulsacja, efekty perkusyjne, glissanda na dźwięku, etc., odmienne od tradycyjnych przebiegi energetyczne, elementy aleatoryki, „przypadek” jako narzędzie twórcze i odtwórcze.
Rodzaje pamięci muzycznej i sposoby jej kształtowania – ćwiczenia
Proces przygotowania do konkursu muzycznego – metody, sposoby
Identyfikacja niepowodzeń artystycznych i pedagogicznych

Mankamenty techniczne i interpretacyjne poszczególnych etapów rozwojowych; opis, analiza; sposoby eliminacji

**TABELA KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ NA STUDIACH I STOPNIA
KIERUNEK INSTRUMENTALISTYKA**

	KIERUNKOWY KOD EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKT UCZENIA SIĘ Student/absolwent	ODNIESIENIE DO CHARAKTERYSTYK:	
			II STOPNIA PRK	I STOPNIA PRK
WIEDZA	zna i rozumie:			
	I1_W01	w ogólnym stopniu literaturę metodyczną w zakresie swej specjalności	P6S_WG	P6U_W
	I1_W02	podstawowy repertuar pedagogiczny i instrumentarium związane z własną specjalnością		
	I1_W04	metody docierania do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie		
	I1_W05	piśmiennictwo dotyczące kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii metodyki nauczania własnej dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu)		
	I1_W11	podstawowe zasady budowy, funkcjonowania własnego instrumentu i jego elementarnej konserwacji, napraw, strojenia itp.		
UMIEJĘTNOŚCI	potrafi:			
	I1_U03	definiować w pracy dydaktycznej wzajemne relacje pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem	P6S_UW	P6U_U
	I1_U04	odczytywać zapis/przygotować instrumentarium do wymogów wykonawczych muzyki XX i XXI wieku w aspekcie metodycznym		
	I1_U06	wykonywać i nauczać reprezentatywny repertuar pedagogiczny związany(e) z głównym kierunkiem studiów		
	I1_U07	wykorzystywać w pracy dydaktycznej wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów/instrumentów	P6S_UW	
	I1_U10	wykorzystywać warsztat techniczny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i rozpoznawać w pracy pedagogicznej problemy techniczne, specyficzne dla danego instrumentu (intonacja, precyzja itp.)		
	I1_U11	kształtować u swych uczniów właściwe nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób najbardziej wydajny i bezpieczny (z punktu widzenia fizjologii)	P6S_UU	
	I1_U12	przekazywać wiedzę na temat efektywnych metod ćwiczenia		
	I1_U13	stosować w praktyce w opracowywanych dla uczniów utworach zagadnienia dotyczące kontrolowania		

		struktur rytmicznych i metrycznych, frazowania, struktury harmonicznego itp.		
	II_U14	w sposób swobodny tworzyć ustną i pisemną wypowiedź na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki	P6S_UK	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	jest gotów do:			
	II_K01	gromadzenia, analizowania i świadomego interpretowania potrzebnych informacji związanych z metodyką nauczania swej specjalności	P6S_KK P6S_KR	P6U_K
	II_K03	organizowania pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji zadań i projektów dydaktycznych		
	II_K06	posługiwania się i rozwijania fachowej terminologii muzycznej w ramach pracy dydaktycznej		
	II_K12	samooceny, budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych i pedagogicznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury	P6S_KO P6S_KR	
	II_K13	wyrażania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne; umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy artystycznej i dydaktycznej		
	II_K14	sformułowania samooceny, a także podjęcia odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne i powierzonych sobie uczniów	P6S_KK, P6S_UU	

Metody kształcenia	wykład praca z tekstem i dyskusja analiza (studium) przypadków rozwiązywanie zadań praca w grupach prezentacja nagrań CD i DVD aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”) technika SWOT sesje rozwiązywania problemu inne metody stosowane przez prowadzącego kształcenie zdalne, hybrydowe z zastosowaniem narzędzi kształcenia na odległość (w razie zagrożenia pandemią)

	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
Metody weryfikacji efektów uczenia się	egzamin, zaliczenie	II_W01, II_W02, II_W04, II_W05, II_W11, II_U03, II_U04, II_U06, II_K01, II_K03 II_K06
	projekt, prezentacja	II_U03, II_U04, II_U06, II_U07, II_U10, II_U11 II_U12, II_U13, II_U14
	kontrola przygotowanych projektów	II_K14
	realizacja zleconego zadania	II_K12, II_K13

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów uczenia się (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%) oraz uczestnictwem w projektach zespołowych
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie min. 11 punktów w 25 stopniowej skali ocen; forma egzaminu – ustna.

NAKŁAD PRACY STUDENTA		Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego <i>(zajęcia dydaktyczne, konsultacje)</i>		92	5
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta <i>(przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)</i>		ca 60	

Literatura podstawowa

Literatura metodyczna przedmiotu (do wyboru przez prowadzącego)

- Adamowicz-Kaszuba, T., Problemy akordeonistyki w szkolnictwie I i II stopnia. Poradnik Muzyczny 3/89, LIM Łódź 1989
- Dowlasz, B., Nowa muzyka w początkowym nauczaniu gry na akordeonie; próba przybliżenia na wybranych przykładach z twórczości B. K. Przybylskiego, Poradnik Muzyczny, LIM Łódź 1987/4
- Kaszuba, J., Metoda nauczania początkowego gry na akordeonie z MM dzieci i młodzieży, AMFC, ZN, Warszawa, 1996
- Markiewicz, L., Wybrane zagadnienia pedagogiki muzycznej, AM, Katowice 2000
- Pichura, J., Sieczka, J., Z zagadnień nauczania gry na akordeonie, Poradnik Muzyczny 2/81 oraz 2 i 3/83, LIM Łódź, 1981, 1983
- Puchnowski, W. L., Adamowicz-Kaszuba T., Program nauczania szkoły muzycznej I i II stopnia; przedmiot główny – akordeon; projekt z uaktualnionymi listami repertuarowymi i rozszerzoną częścią metodyczną, CEA, Warszawa 1996
- Puchnowski, W. L., Z historii akordeonu i instrumentów pokrewnych, w: Akordeon od A do Z; PWM, Kraków 1966
- Preuschoff-Kaźmierczakowa M., Fortepian dla najmłodszych; metodyka nauczania początkowego, Ars Nova Poznań 1994
- Rosińska, E., Polska literatura akordeonowa, MKA AMFC Warszawa 1996
- Sandor, G., O grze na fortepianie, PWN, Warszawa, 1994

11. Żywuszcak, J., Niektóre zagadnienia aplikatury manualu dyskantowego akordeonu guzikowego, Poradnik Muzyczny 4/88 LIM Łódź 1988

Literatura uzupełniająca

1. Abramowicute, Z., Fizjologiczne podłoże rozwoju umiejętności gry na akordeonie, MKA AMFC Warszawa 2000 /materiały z sympozjum naukowego na temat: Akordeon –tradycja, stan aktualny, perspektywy rozwoju/
2. Adamowicz-Kaszuba, T., Podstawowe problemy transkrybowania na akordeon; Poradnik Muzyczny 4/89, LIM Łódź 1989
3. Dymon, M., Przeszkody w procesie twórczym, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2008
4. Koźlik Z., Registry manualów strony basowej akordeonu koncertowego Weltmeister Supita B. Poradnik Muzyczny, LIM Łódź 1984/11-12
5. Koźlik, Z., Registry manualu dyskantowego akordeonu koncertowego Weltmeister Supita B, Poradnik Muzyczny, LIM Łódź 1985/3
6. Koźlik, Z. Registry akordeonu 120-basowego Weltmeister Supita, Cantus, S-4, poradnik Muzyczny, LIM Łódź 1985/9-10
7. Pichura, J., Środki wyrazowe współczesnej literatury akordeonowej, WSP Częstochowa 1997
8. Lips, F., Die Kunst des Bajanspiels, Inter, Kamen, 1991
9. Neuhaus, H., Sztuka pianistyczna, PWM, Kraków, 1970
10. Przybylski, K., Problemy techniczne etюд K. Czernego opracowanych na akordeon i wydanych przez PWM, Mp, z. 79, COPSA, 1964
11. Puchnowski, W. L., Baran, K., Analiza kwalifikacji zawodowych i naukowych nauczycieli o specjalności gra na akordeonie w szkolnictwie muzycznym I i II stopnia na rok szkolny 1994/1999, AMFC, Warszawa, 1996
12. Puchnowski, W. L., Sposoby kształtowania dźwięku na akordeonie, MP, z. 83, COPSA, 1965
13. Puchnowski, W. L., Szkoła miechowania i artykulacji akordeonowej, PWM, Kraków, 1980 /wstęp/
14. Pytlak, A., Interpretacja jako kategoria artystyczna, estetyczna i pedagogiczna; KFnrD, ŁUK Białystok 1994
15. Pytlak, A., Talent muzyczny w procesie rozwoju i kształcenia, TEMP Warszawa 1999
16. Sielużycki, Cz., Ręka pianisty. Fizjologiczne podstawy techniki, PWM, Kraków, 1982
17. Wroński, T., Zdolni i niezdolni, czyli o grze i antygrze na skrzypkach, PWM, Kraków, 1979

Dyskografia /taśmy, płyty analogowe, CD/

nagrania literatury pedagogicznej m. in.

1. La Strada Maestra, Per piccoli solisti, Elten, Łódź 1990 /kaseta/

2. La Strada Maestra, Per giovani virtuosi, Elten, Łódź, 1990 /kasetka/
 3. Per Gli Professionisti, Elten, Łódź, 1990 /kasetka/
 18. 4. Per Gli, Musicisti da camera, Elten, Łódź 1990 /kasetka/
 5. Mogens Ellegaard plays Torbjorn Lundquist /Microscope/, Pyramid Records, 1972
 6. Kaleidoscope, works for free bass accordion by T. Lundquist, Pyramid Records, 1976
 7. Muzyka czasu i przestrzeni, J. Mądrowski – akordeon, AŚ, Kielce 1999
 8. Moser Elsbeth, Akordeon, Debut, Electrola, Hamburg, 1978
 9. Wokół Poznańskiego Duetu Akordeonowego, Acoustic Studio, Poznań 2003
- oraz nagrania live z koncertów, konkursów, seminariów, warsztatów akordeonowych.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line *(opcjonalnie)*

Bieżące zasoby wirtualne udostępniane przez Bibliotekę Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu